

# Stenjätten i Tanum

*Återutgivning av text från 1882*

En gratis publikation från  
[e-boksbiblioteket.se](http://e-boksbiblioteket.se)

Säggen om stenhjätten  
från Tanum  
– Återutgivning  
av text från 1882

av Herman Hofberg

Redaktör Mikael Jägerbrand

ISBN 978-91-7757-094-3

Copyright © 2016 Mikael Jägerbrand / Virvelvind Förlag, Lysekil  
Den här e-boken ges ut av E-boksbiblioteket Förlag (imprint)

Mer info: [www.e-boksbiblioteket.se](http://www.e-boksbiblioteket.se)

# Förord

I den här e-boken får du läsa om en spännande folksägen om troll, gravhögar och magi.

Sägnen kommer från Tanum i Bohuslän, området är i dag mest känd för sina många hällristningar och är i dag skyddat som ett världsarv.

Den här texten publicerades ursprungligen år 1882 i tidskriften "Läsning i hemmet för hvar dag i året. Illustrerad svensk familjebok utgifven af Herm. Hofberg" med rubriken "Stenjätten i Tanum". Författare till texten är Herman Hofberg (1823–1883).

Den här e-boken publicerades på sajten e-boksbiblioteket.se i oktober 2016.

Du får gärna länka till den här e-boken eller skicka vidare e-boken till vänner och bekanta. Du får till och med ladda ner den och sprida den vidare på din egen sajt eller blogg – men då kan vi inte göra eventuella ändringar, rättelser eller kompletteringar.

# Sägner om stenhjätten i Tanum

*Den här texten publicerades ursprungligen år 1882 i tidskriften "Läsning i hemmet för hvar dag i året. Illustrerad svensk familjebok utgifven af Herm. Hofberg" med rubriken "Stenhjätten i Tanum". Författare till texten är Herman Hofberg (1823–1883).*

**P**å en af de många ljunghäddarne i Tanums socken af norra Bohuslän fanns i forna tider en underligt bildad sten, allmänt bekant under namn af »Stenhjätten». Han hade nämligen formen af en man, som satt och stödde armbågarna mot knäna och stirrade ut öfver heden mot det stormupprörda Vesterhafvet.

I trakten gick en sägen, att jätten suttit så och stirrat i tusen år, utan att förändra en min eller blinka med ögonen, hvilket kunde vara sant nog, efter som han var af sten; men det berättades äfven, att han en gång i lifvet varit en mäktig trollman, som herskat öfver de kringliggande hedarna, och att han nu satt och rufvade på sina skatter, hvilka han hade gömde i de många små kullarna på heden.

Så hände sig för länge, länge sedan, att en from man kom seglande till Bohuslän från England för att förkunna kristendomen; men det hedniska folket ville ej höra på hans predikan, hvarför han djupt

bedröfvad åter steg på sitt skepp och drog dädan. Då han lemnade stranden sutto trollen, och värst han der uppe på ljunghacken, och grinade åt honom. Då vände den kristne mannen sig om sträckte med en högtidlig åtbörd handen mot land och i samma ögonblick stelnade trollmannens leder och förvandlades till sten.

I en backstuga nära intill bodde ett fattigt fiskarfolk med sitt enda barn, en son. När modern vid qvällsbrasan och under det nordanvinden hvinande for öfver heden berättade sagor och äfventyr, förtalade hon bland dem om stenhjätten och de underjordiska skatter han rufvade öfver. Allt som berättelsen fortskred glödde gossens ögon af en underbar eld, som gjorde modern både rädd och förvånad.

»Hvad tänker du på, barn?» sporde hon; »hvarför stirrar du så underligt på mig?»

»Jag tänker på skatten i backen», svarade han. »Jag tänker på ordet, som skall lösa den.»

»Det ordet känner ingen människa, och ingen skall heller hitta det», sade modren.

Men gossen grubblade jämt och ständigt på trollordet, som skulle komma högen att öppna sig. Dag efter dag satt han uppe på backen och såg på stenhjättens grinande ansigte; och ju mer han betraktade det, ju tydligare tyckte han sig se hur trollets förstenade läppar rörde sig, som om de velat uttala det betydelsefulla ordet; men ej ett ljud hördes och ordet kunde han ej finna.

När han så en sommardag satt der uppe stirrande på stenbelätet, såg han huru det allt tydligare formade sig på stenläpparne det magiska ordet, som skulle gifva jätten lif och komma högen att upplåta sina skatter. Men i detsamma hörde han bredvid liksom rösten af ett gråtande barn, som bad: »Säg det icke, o, säg det icke, ty då blir du

hård och kall som stenen; hjertat hårdnar i ditt bröst. O, säg det icke!»

Men gossen lyssnade ej till den varnande stämman, utan uttalade högt trollordet. I detsamma remnade högen uppifrån och ned igenom. Stenjätten reste sig och sträckte på sina domnade lemmar; derpå tog han gossen vid handen och ledde honom in i backkullen, som slöt sig efter dem.

Från den dagen var jätten borta och gossen försvunnen. Allt folk i trakten hjälpte föräldrarna att leta efter honom; men intet spår stod att finna. Då förstodo alla, att han blifvit »högtagen».

Många, många år derefter kom en dag en gammal gråhårig vandrande utefter heden till stugan, hvari gossens föräldrar bott. Då han hörde, att de för länge se'n voro döda, brast han i gråt och gick bort samma väg han kommit. Hvarifrån han kom eller hvart han gick visste ingen, men en tid derefter berättade en vallpojke, att han sett en hög öppnas och den gamle gå ditin, hvarefter högen åter tillslutit sig.

Då kunde alla begripa, att gubben ej var någon annan än den lille fiskargossen, som sexti år förut blifvit högtagen af jätten. Men huru han haft det tills han blef så gammal och grå och hur det sedan gick honom, det vet ingen att förtälja.

# *Fler böcker:* *E-boksforlaget.se*

Om du gillar e-böcker om historia så kommer du att gilla utbudet hos E-boksforlaget.se

Det här förlaget är specialiserat på utgivning av äldre texter om arkeologi, resor och biografier.

Alla titlarna går att hitta hos de flesta e-bokhandlare, i iTunes samt på många bibliotek.

Här är några exempel på titlar:

## Klassiska deckare

- "Sherlock Holmes: »Gloria Scott»"
- "Sherlock Holmes: Beryllkronan"
- "Sherlock Holmes: De fem apelsinkärnorna"
- "Sherlock Holmes: De rödhårigas förening"
- "Sherlock Holmes: Den avhuggna tummen"
- "Sherlock Holmes: Den blå karbunkeln"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna brudgummen"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna kapplöpningshästen"
- "Sherlock Holmes: Blodbokarna."
- "Sherlock Holmes: Det spräckliga bandet."
- "Sherlock Holmes: Den grekiske tolken"
- "Sherlock Holmes: Musgraves ritual"
- "Sherlock Holmes: Det gula ansiktet"
- "Sherlock Holmes: Det hemlighetsfulla mordet vid skogssjön"
- "Sherlock Holmes: Den hemlighetsfulla patienten"
- "Sherlock Holmes: Börsmäklarens biträde"
- "Sherlock Holmes: En skandal i Böhmen"
- "Sherlock Holmes: Krymplingen"
- "Sherlock Holmes: Lorden och hans rika amerikanska brud"
- "Sherlock Holmes: Mordet i Reigate"
- "Sherlock Holmes: Tiggaren med den kluvna läppen"

## Arkeologi

- "Solgudens yxa och Tors hammare"

- (1899)
- "Hällristningarnas ålder" (1869)
- "Feniciska kolonier i Skandinavien" (1875)
- "Hällristningar på Kinnekulle" (1892)
- "Forntidens perioder" (1892)
- "Hur gamla är hällristningarna?" (1869)
- "Bohusläns bygdeborgar" (1909)
- "Bohuslänska hällristningar" (1879)
- "Fynden i Troja" (1878)
- "Förbindelse mellan Skandinavien och vestra Europa före Kristi födelse" (1889)
- "Svear och götar under folkvandringstiden" (1905)
- "Husaby kyrka" (1899)
- "Hällristningarna i Järrestad" (1881)
- "Nordens fartyg från hednatiden" (1872)
- "Anmärkningar rörande figurteckningar från forntiden" (1842)
- "Grafkistor af klufna och urhålkade stockar" (1894)
- "Den svenske solguden och den svenske Tyr" (1906)
- "Skånska fornminnen" (1853)
- "Ölands fornminnen" (1874)
- "Tors hammare" (1872)
- "Våra fornminnen – vad de lära oss" (1916)
- "Sveriges fasta fornlämningar från hednatiden" (1901)
- "Förstörda fornminnen i Bohuslän år 1924"

## Djur & natur

- "Svenska djur i folktron" (1898)

- "Skäggets historia" (1893)
- "Kattens kulturhistoria" (1882)
- "Djurens sömn" (1889)
- "Katten i forntida Egypten" (1889)
- "Ett dygn på månen år 1870"
- "Orkidéernas historia" (1894)
- "Blomsterspråket" (1888)
- "Sveriges hundraser" (1880)
- "Guide till biskötsel" (1885)

## Kulturhistoria

- "Midvinterns solfest" (1894)
- "Julen på 1870-talet – Skildringar och illustrationer i svenska tidskrifter"
- "Om julens härkomst" (1899)
- "Julen i Skåne på 1820-talet"
- "Nyaste och tillförlitligaste Drömboken" (1918)
- "1870-talets bästa tips för frisyr och utseende"
- "Lyxens historia" (1870)
- "Gaffelns historia" (1889)
- "Kanalbyggen på planeten Mars" (1888)
- "Vårt solsystem" (1878)

## Resor

- "Ett besök i Venedig år 1878"
- "Strandgatan i Visby år 1879"
- "Resa på Dalslands kanal år 1877"
- "Nyköpings slott" (1877)
- "Ett besök i Marstrand år 1882"
- "Min resa i Blekinge och Kalmar år 1854"
- "Resor med luftballong år 1873"

- "Runlejonet i Venedig" (1871)
- "En utflykt på Mälaren år 1871"
- "Skildring af Vestergötland år 1882"
- "Kalmar slotts historia" (1880)
- "Ett besök i Södertälje år 1881"
- "En färd på Donau år 1882"
- "Ringmuren i Visby" (1874)
- "Fredrikstens fästning och Karl XII" (1879)
- "Petras helgedomar" (1921)
- "Ett besök i Boxholm år 1885"
- "Skildring av Riseberga klosterruiner" (1874)
- "Borgholms slottsruin" (1878)
- "Rundtur i södra Frankrike år 1880"
- "Ett besök på Djurgården sommaren 1868"
- "Sigtunas tidiga historia" (1872)
- "Helgeandskyrkan i Visby" (1878)
- "Norrköpings historia" (1871)
- "Ett besök i Waxholm år 1870"
- "Vadstena slott" (1875)
- "Skildring av Island" (1870)
- "Besök på Gripsholms slott år 1895"
- "Ett besök i Rom år 1870"
- "Besök på Helgoland år 1874"
- "Guide till Uppsala år 1875"
- "Kyrkoruinen S:t Katarina i Visby" (1877)
- "Gripsholms slott" (1877)
- "Ett besök i Strängnäs år 1874"
- "Ett besök i Visby år 1906"
- "Bohus fästning" (1869)
- "En resa på Rhen år 1866"
- "Ett besök i Ystad år 1872"

## Svensk geografi

- "Märkliga orter i Sverige" (1883)
- "Skildring av Värmland år 1882"
- "Skildring av Dalälven år 1876"
- "Skildring av Ångermanland 1882"
- "Skildring av Bohuslän år 1882"
- "Skildring av Dalsland år 1882"
- "Skildring av Närke år 1882"
- "Skildring av Öland år 1882"
- "Skildring av Stockholm år 1882"
- "Skildring av Västmanland år 1882"
- "Skildring av Härjedalen år 1882"
- "Skildring av Gästrikland år 1882"
- "Skildring av Jämtland år 1882"
- "Skildring av Göteborg år 1882"
- "Skildring av Halland år 1882"
- "Skildring av Blekinge år 1882"
- "Skildring av Gotland år 1882"
- "Skildring av Södermanland år 1882"
- "Skildring av Östergötland år 1882"

## Vikinger

- "Vikingatidens Lund och Birka" (1909)
- "Jomsvikingarnas saga" (1888)
- "Fyndet av vikingaskeppet i Gokstad år 1880"
- "Hervars och Hedreks saga" (1888)
- "Carl Larssons Uppsala-tempel" (1908)
- "Sagan om Ragnar Lodbrok och hans söner" (1880)
- "Sverige och vikingafärderna västerut" (1924)